

INFORME ANÀLISI COST-BENEFICI EN TERMES ECONÒMICS I SOCIALS EN RELACIÓ A LA CREACIÓ DE L'INSTITUT DE LA FILMOTECA DE CATALUNYA

En virtut de l'Acord del Govern de mesures de simplificació i reordenació del sector públic institucional de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, de data 9 de gener de 2024, s'emet aquest informe per incorporar-ho a la Memòria d'avaluació d'impacte de l'Avantprojecte de Llei de l'Institut de la Filmoteca de Catalunya, de data 20/09/2022

Antecedents

La Filmoteca de Catalunya és l'únic equipament nacional que té com a funcions pròpies, segons mandat de la Llei 20/2010 de cinema, les de recuperar, preservar, catalogar i restaurar el patrimoni filmic i documental, i fer recerca i donar suport a l'educació i a la difusió de la cultura cinematogràfica, amb una atenció especial a la producció i la cultura cinematogràfica catalanes.

Malgrat el seu caràcter teòric d'equipament cultural nacional, reconegut de facto pel sector cultural i patrimonial i pel públic general, la Filmoteca de Catalunya no disposa d'una entitat pròpia que la gestioni autònomament i vetlli exclusivament pels seus objectius encomanats per llei, sinó que ha estat adscrita, des de l'any 1981, a diferents serveis i organismes, com el servei de Cinematografia, de la Direcció General d'Activitats Artístiques i Literàries, del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació, posteriorment a l'Entitat Autònoma d'Organització d'Espectacles i Festes i actualment a l'Institut Català de les Empreses Culturals (d'ara endavant, ICEC), creat per la Llei 20/2000, de 29 de desembre.

Des del 2012 i 2013, la Filmoteca de Catalunya disposa de dues noves seus, la seu amb programació i serveis públics, al barri del Raval de Barcelona i el Centre de Conservació i Restauració, ubicat al Parc Audiovisual de Catalunya a Terrassa. Aquestes infraestructures singulars han incrementat la rellevància dins del panorama de les filmoteques i arxius públics nacionals i internacionals. A més, han consolidat la singularitat i reconeixement de l'equipament en l'oferta cultural pública, amb una afluència, en el darrer any (2023), de 117.180 espectadors a la seu del Raval, i 6.000 en programes realitzats a altres seus.

Amb la creació de l'Institut de la Filmoteca de Catalunya es pretén fer un pas endavant per garantir una més alt nivell de governança, amb més capacitat d'interlocució i decisió directa, assolint una gestió més eficaç i eficient, coherent amb la singularitat i especificitat de l'equipament. Es tracta d'un impuls que permetrà que la Filmoteca de Catalunya esdevingui el que li pertoca ser en el context de la política audiovisual del país: un equipament nacional dedicat a la conservació i difusió del patrimoni filmic, en tota la seva amplitud i extensió, en un moment clau de canvi de paradigma de cinema analògic a digital. Cal disposar d'un organisme propi per tal de garantir-ho.

Aprovar i desplegar la Llei de l'Institut de la Filmoteca de Catalunya és la mesura 5 de l'objectiu: *Enfortir la cultura digital i audiovisual en un món globalitzat* del Pla d'acció

departamental del Departament de Cultura, que forma part de la planificació estratègica de la Generalitat de Catalunya.

Impacte pressupostari

La memòria d'avaluació d'impacte de l'avantprojecte de Llei de l'Institut de la Filmoteca de Catalunya ja inclou un apartat sobre l'impacte pressupostari de la creació de l'Institut així com l'impacte econòmic i social.

En aquest sentit, exposar que la viabilitat econòmica i financera de la proposta resta garantida ja en el moment de la seva aprovació la nova entitat assumeix els actius, passius i recursos i dotacions pressupostàries que a dia d'avui té atorgades l'ICEC per al desenvolupament de les seves tasques.

Quant a l'impacte pressupostari, tot i que la iniciativa respon a una finalitat de caràcter estrictament autoorganitzatiu i de millora de la governança i de l'assignació de recursos, la creació del nou Institut sí que tindria impacte mínim com s'ha exposat, especialment en el capítol 1, relatiu a les despeses de personal de gestió (cost efectiu de cinc places), i en molta menor mesura, en el capítol 2 de despesa corrent.

Pel que fa al capítol 1, relatiu a les despeses de personal, cal recordar que les funcions més transversals i de gestió estan actualment assumides per l'ICEC. La gestió econòmica, la contractació, l'assessorament jurídic, les relacions laborals i desenvolupament de recursos humans, els serveis generals, manteniment dels edificis, i part de la comunicació, es desenvolupen des de l'Àrea de Recursos de l'ICEC, per la qual cosa, amb la creació del nou ens caldrà incrementar la plantilla de la Filmoteca per cobrir aquestes funcions administratives i de gestió. Aquest fet no suposa un increment efectiu de despesa de personal per al primer any, ja que s'ha plantejat un increment gradual com s'ha exposat en la memòria. La primera fase, any 1, on es dotarà a la Filmoteca de set llocs de tècnics dels àmbits de la gestió econòmica, recursos humans, contractació, serveis jurídics i serveis generals més la gerència i el suport administratiu adscrit. Aquestes places seran traspassades des de l'ICEC per tant no suposen un increment de la despesa per aquest primer any.

En les fases posteriors, anys 2, 3 i 4, es completaria la creació dels altres cinc llocs inherents a la creació de l'Institut en l'àmbit de comunicació, recursos humans, manteniment i sistemes d'informació. Aquest és un impacte en tres anualitats d'aproximadament 205.000 euros.

Pel que respecta al capítol 2, l'augment previst de despesa està relacionat amb el necessari desenvolupament i manteniment de les aplicacions de gestió pressupostària-comptable, contractació i recursos humans, així com altres despeses que fins ara estaven centralitzades a l'Àrea de Recursos de l'ICEC, i que tampoc tindran una equivalència, en negatiu, en el seu pressupost.

Així doncs, l'impacte econòmic pressupostari projectat a 4 anys, pel que fa exclusivament a la creació i gestió de l'Institut de la Filmoteca, és el següent:

Capítol	Descripció	Any 1	Any 2	Any 3	Any 4	TOTAL
C/1	Retribució personal	0	91.860	74.847	38.118	204.825
C/2	Aplic.de gestió	50.000	10.000	10.000	10.000	80.000
C/2	Altres despeses	50.000	50.000	50.000	50.000	200.000
					TOTAL	484.825

Impacte econòmic i social

La creació de l'Institut de la Filmoteca de Catalunya permetrà principalment potenciar, agilitzar o materialitzar tot un seguit d'actuacions estratègiques de l'equipament, un aspecte crític al tractar-se d'un equipament nacional, amb els impactes econòmics-socials següents:

A. Impacte econòmic:

Beneficis de la creació de l'Institut (no possibles sense aquesta creació)

Contractació

- Major eficiència en la gestió administrativa i econòmica. Capacitat de contractació mitjançant el seu propi òrgan de contractació. Seria possible fer les contractacions adreçades a proveïdors més especialitzats, que ofereixin serveis o productes indispensables per la satisfacció de les necessitats pròpies de la Filmoteca i el desenvolupament de la seva activitat.
- Els principis d'eficiència i especialització en la contractació són particularment importants per un equipament com Filmoteca, depenent de tecnologies i coneixements associats al manteniment i operativitat del maquinari de preservació i exhibició de cinema en formats predigitals. En un moment d'escassetat creixent de proveïdors i serveis en el sector privat, que requereix inversions estratègiques a curt i llarg termini per complir amb les funcions encomanades per l'avantprojecte de llei a la Filmoteca, comptar amb un ens amb autonomia administrativa és un pas crucial.

Innovació i recerca

- Els futurs estatus de l'Institut de la Filmoteca reconeixeran la recerca com una de les missions i funcions fonamentals del nou ens independent, un objecte aliè a la missió de l'ICEC. En conseqüència, la creació de l'Institut permetrà:
 - Liderar projectes amb capacitat d'atracció de fons competitius a tots els nivells administratius (nacional, estatal i europeu).
 - Generar aliances amb el sistema d'R+D+I català per estimular la recerca i la introducció de mètodes de producció nous que simplifiquin els processos de conservació i difusió del patrimoni cinematogràfic, incrementin la productivitat i permetin incorporar la intel·ligència artificial.
 - Agilitzar la participació de la Filmoteca en consorcis i projectes de recerca.

- Atreure personal investigador per fer estades de recerca i col·laborar amb l'equip del centre.
- La participació i contribució, com a interlocutor estratègic de ple dret, en els grans projectes de país relacionats amb el sector audiovisual com ara el Catalunya Media City.

B. Impacte social:

Governança i bona administració

Beneficis de la creació de l'Institut (no possibles sense aquesta creació)

- Superació de les dificultats que comporta l'actual situació jeràrquica i d'organigrama de la Filmoteca dins de l'ICEC. Per posar un exemple, en els òrgans màxims de governança de l'ICEC, el Consell General i el Consell d'Administració, l'únic sector de l'audiovisual que hi té representació és el de la producció, que és un dels eixos estratègics de l'ICEC, mentre que en el cas de la Filmoteca seria la baula del patrimoni, l'exhibició i la recerca. La constitució d'un Consell de Direcció propi garantirà la representació d'aquests sectors professionals i acadèmics directament relacionats amb la missió de Filmoteca.
- La creació de l'Institut permetrà reforçar del posicionament de la Filmoteca enfront de les institucions públiques i privades nacionals, estatals i internacionals. Augment substancial de la seva visibilitat atenent que seria una entitat amb plena capacitat per obrar. Amb la seva personalitat jurídica pròpia, les decisions i la interlocució de la Filmoteca no han de passar per l'aprovació de l'ICEC.
- Capacitació sobre la presa de decisions pressupostàries de manera autònoma podent prioritzar els recursos i alinear-los amb els fins propis de la Filmoteca, sense que aquesta estigui supeditada a una entitat que té altres fins i que pot suposar una manca de prioritització en la presa de decisions tant de recursos com d'inversió tant en moments d'expansió pressupostària com de reajustaments en contextos de restricció pressupostària. La creació de l'Institut permetrà dotar a la Filmoteca d'aquesta capacitat per esdevenir el que li pertoca ser en el context de la política audiovisual del país. Objectiu estratègic del Departament de Cultura.
- Aquesta major capacitat de decisió i interlocució directa, sense el filtre o intermediació d'un altre ens, amb objectius i missió diferents, pot afavorir aconseguir nivells de creixement pressupostari per a la Filmoteca en consonància amb els escenaris pressupostaris del Departament de Cultura i similars a la resta d'equipaments públics nacionals.
- Major competència per alinear les accions de l'equipament amb les noves polítiques públiques d'expansió de drets culturals i èmfasi en l'accessibilitat,

millorant la participació de la ciutadania en les manifestacions culturals i l'accés als recursos culturals disponibles a la Filmoteca.

- L'especialització del personal i la seva organització. El perfil professional del personal de la Filmoteca és molt diferent del perfil majoritari de la resta de l'ICEC (de gestió). Amb el nou paradigma digital, s'han modificat completament les necessitats dels perfils humans que han de conformar la plantilla. La creació de l'Institut permetrà desenvolupar acords i creació de programes formatius en col·laboració amb les institucions d'educació superior de Catalunya per crear nous programes relacionats amb les funcions pròpies de la Filmoteca.

En conclusió, la creació de l'Institut de la Filmoteca de Catalunya, amb una gestió directa, amb plena capacitat de decisió i interlocució, farà possible portar a terme la missió que té encomanada per llei la Filmoteca de Catalunya, l'únic equipament responsable de la conservació, preservació i difusió del patrimoni filmic, especialment el català. Algunes actuacions ja s'estan portant a terme, però d'altres, especialment les relacionades amb els àmbits de la recerca i innovació, la formació i mediació cal disposar de l'Institut per obrir espais d'interlocució per establir noves línies d'actuació amb la col·laboració d'altres agents públics i privats.

D'acord amb la memòria presentada, els grans beneficis associats a la creació de l'Institut de la Filmoteca, serien:

- **Una gestió eficient i especialitzada**, capaç de respondre a les necessitats administratives i econòmiques d'un equipament d'alta especialització i singularitat.
- La materialització de la Filmoteca com **un centre de recerca i producció especialitzada de coneixement**, amb capacitat d'atracció de fons de recerca i establiment de col·laboracions d'alt nivell amb altres agents d'R+D+I catalans i internacionals.
- **Una governança autònoma i adequada**, amb òrgans de govern propis i representatius de sectors professionals i acadèmics estratègics, capacitat d'interlocució directa amb l'administració i compliment de les línies estratègiques que se'n deriven.
- **Gestió eficient dels recursos humans**, adaptada a la singularitat i especialització de la plantilla estructural de Filmoteca i amb capacitat de generar nous circuits de formació i capacitat professional.

Finalment, indicar que l'article 8 de l'Avantprojecte de Llei de creació de l'Institut de la Filmoteca de Catalunya estableix que *El departament competent en matèria de cultura i l'Institut de la Filmoteca de Catalunya han d'establir un contracte programa que ha d'incloure, com a mínim, la definició anual dels objectius que s'han d'assolir, la previsió de resultats que cal obtenir i els instruments de seguiment i control i d'avaluació a què l'activitat de l'Institut s'ha de sotmetre durant la vigència del contracte.*

El director
Edgar Garcia i Casellas

Edgar Garcia Casellas - Signat digitalment per Edgar Garcia
DNI [REDACTED] (TCAT) Casellas - DN [REDACTED] (TCAT)
Data: 2025.02.05 13:12:24 +01'00'